

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2223

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de minister van Justitie en de staatssecretaris van Economische Zaken over *smokkel van nucleaire technologie naar Pakistan*. (Ingezonden 20 juni 2005)

1
Kent u het bericht «Dubieuze buizensmokkel»?¹ Is het waar dat de Zwitserse autoriteiten in het voorjaar van 2004 aan de Nederlandse autoriteiten gemeld hebben dat een Nederlandse firma (via een Zwitsers bedrijf) geprobeerd heeft dual use goederen die gebruikt kunnen worden voor de nucleaire industrie te verwerven? Zo ja, wanneer bent u daarvan op de hoogte gebracht? Om welke goederen en om hoeveel goederen gaat het precies?²

2
Is het waar dat het de bedoeling van betrokken bedrijven was om deze goederen aan Khan Research Laboratories te leveren? Zo neen, aan wie dan wel? Om welke bedrijven gaat het hier?

3
Had het bedrijf in kwestie een exportvergunning aangevraagd? Zo ja, is deze verleend? Zo neen, heeft u de mogelijkheid en bent u bereid om het Nederlands bedrijf, indien dit daadwerkelijk dual use goederen aan

Pakistan heeft willen leveren of geleverd, te vervolgen?

4
Is u bekend hoeveel keren deze Nederlandse firma via de Zwitserse onderneming geprobeerd heeft nog meer goederen te verwerven? Is het waar dat dit in Rusland gebeurde? Welke andere landen waren daarbij betrokken?

5
Is het waar dat een van de leveranties in Dubai is onderschept? Wanneer was dat? Zijn de Nederlandse autoriteiten van deze inbeslagname op de hoogte gebracht? Zo ja, is er in Nederland een onderzoek ingesteld naar de herkomst van deze leverantie? Zo ja, door wie? Wat was het resultaat van dit onderzoek?

6
Is het waar dat u geen vervolging tegen dit Nederlandse bedrijf heeft ingesteld? Zo ja, waarom niet? Kunt u Nederlandse bedrijven vervolgen die via buitenlandse firma's het Nederlandse wapenexportbeleid schenden? Zo neen, op welke wijze gaat u dit hiaat in de wetgeving aanpassen?

7
Ziet u op grond van de mededelingen¹ van directeur Bühler van de Dienst für Analyse und Prävention (DAP) van het Bundesamt für Polizei (fedpol) alsnog aanleiding

vervolging in te stellen? Zo neen, waarom niet?

¹ Het Parool, 15 juni jl. «Dubieuze buizensmokkel. Nederlands bedrijf betrokken bij levering goederen voor Pakistaans atoomprogramma». Zie ook Tagesanzeiger d.d. 15 juni jl. «Schweiz verhindert Atom-Exporte an Khan-Netzwerk»; www.tagesanzeiger.ch/dyn/news/print/schweiz/502496.html.

² Zie ook de Basler Zeitung van 26 mei jl. «Schweiz verhindert Atom-Exporte nach Pakistan.» In dit bericht wordt gesproken van 160 ton. In de tagesanzeiger wordt gesproken van 120 ton. (www.baz.ch/druckversion.cfm?objectID=184e5c5b-60CF-2062)

Antwoord

Antwoord van minister **Donner** (Justitie), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken. (Ontvangen 24 augustus 2005), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 2083, vergaderjaar 2004–2005

1
In het voorjaar van 2004 zijn de Zwitserse autoriteiten door de Nederlandse autoriteiten gewezen (en dus niet andersom) op een poging van een Nederlands bedrijf om vele tientallen tonnen aan aluminium buizen te verwerven bij een Zwitsers bedrijf, dat in deze als sales agent optrad, voor een Russische fabrikant. Het bewuste type buizen stond echter

niet op de lijst van goederen voor tweërllei gebruik (de zgn. dual use lijst van Vo. (EG) nr. 1334/2000).

2

Er bestonden aanwijzingen, dat het bewuste materiaal uiteindelijk bij Khan Research Laboratories (KRL) in Pakistan terecht zou komen. De transactie heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden aangezien de fabrikant van de buizen van de opdracht afzag, nadat zijn Zwitserse agent, na contact met de Zwitserse autoriteiten, hem hierover informeerde. Juist nu er geen sprake is van een strafbaar feit (zie mijn antwoord op vraag 3) ben ik van mening dat openbaarmaking van de door uw kamer verzochte informatie een onevenredige benadeling van betrokken rechtspersonen en natuurlijke personen tot gevolg kan hebben.

3

Nee. Op grond van artikel 2, tweede lid, van het In- en uitvoerbesluit strategische goederen is de uitvoer van goederen, die zijn opgenomen in bijlage I bij Vo.(EG) nr. 1334/2000 (de zgn. dual-use-lijst) vanuit Nederland naar een buiten de EG gelegen eindbestemming, zonder vergunning verboden.

Bovengenoemde dual-use-verordening voorziet bovendien in de mogelijkheid om goederen, die niet op die lijst voorkomen, maar die niettemin kennelijk gebruikt kunnen worden bij de vervaardiging van massa-vernietigingswapens, aan een verbod van uitvoer zonder vergunning te onderwerpen. Ook dit rechtsinstrument, ook wel bekend als «catch-all», kan alleen maar worden toegepast op goederen die zich fysiek op Nederlands grondgebied bevinden. Indien goederen, waarvan de uitvoer zonder vergunning is verboden (omdat de goederen zonder meer onder de werkingssfeer van de dual-use-verordening vallen of omdat voor die goederen een catch-all-beschikking is opgelegd en uit dien hoofde uitvoervergunningplichtig zijn geworden) toch worden uitgevoerd zonder vergunning dan is sprake van een economisch delict in de zin van artikel 1, ten eerste, van de Wet op de economische delicten. Nu het bij de beoogde transactie niet ging om uitvoer van goederen uit Nederland, maar vanuit Rusland naar Pakistan,

kan niet worden gesteld dat een in ons land geldend verbod van uitvoer zonder vergunning is overtreden.

4

Het is ons niet bekend hoeveel keren de Nederlandse firma heeft getracht nog meer goederen via de Zwitserse onderneming te verwerven.

5

In het kader van het onderzoek naar de rol van de Zwitserse sales agent bij de leveranties is de Zwitserse autoriteiten gebleken dat een andere partij aluminium buizen van dezelfde Russische fabrikant, in dit geval rechtstreeks vanuit Pakistan besteld, reeds op transport was naar een afnemer die door de Zwitserse autoriteiten ook in verband kon worden gebracht met KRL. Deze partij zou bij overslag in Dubai door de autoriteiten van de Verenigde Arabische Emiraten in beslag zijn genomen. Van eventuele betrokkenheid van een Nederlands bedrijf bij deze transactie is niet gebleken.

6

Zoals ook in het antwoord op vraag 5 is gesteld is niet gebleken van enige Nederlandse betrokkenheid bij deze laatstgenoemde rechtstreekse leverantie.

In EU verband wordt, mede in het licht van de oproep daartoe in VN-veiligheidsraadresolutie 1540 (2004) over non-proliferatie van massavernietigingswapens, onderzocht op welke wijze bindende regels kunnen worden gesteld ten aanzien van de bemiddeling door ingezetenen van de EU-lidstaten bij de totstandkoming van overeenkomsten die strekken tot verkoop en levering van dual-use-goederen die bestemd (kunnen) zijn voor zulke wapens indien die dual-use-goederen slechts in doorvoer zijn in de EU of zich daar fysiek helemaal niet bevinden: de zogenaamde transit- en driehoekshandel. Voor het faciliteren van het betalingsverkeer met betrekking tot transit- en driehoekshandel van militaire goederen hebben Nederlandse natuurlijke- en rechtspersonen reeds een vergunning nodig op grond van het Besluit financieel verkeer strategische goederen. Op deze vergunningverlening worden de criteria van het wapenexportbeleid onverkort toegepast. Het achterwege

laten van een vergunningaanvraag levert een strafbaar feit op.

7

Nee. Korthedshalve verwijs ik naar het antwoord op de vragen 3 en 6.